

Ulbmilin buoridit sámegiela ja kultuvrii vuodđuduvvi bálvalusaid kvalitehta, váikkuhahttivuoda ja oažžuma

SÁMI BOARRÁSIIDBARGGU BARGONEAVVOLOĐÁ

- Mo doaimman, go áššehassan lea sápmelaš ahkeolmmoš?

Ovddidanráhkadusa vehkiin

Sámi boarrásiidfuolahussii ohccojuvvojedje dakkár **bargomáallet**, mat dáhkidit ruoktobálvalusas, bálvalusássamis, beavttálmahtton bálvalusássamis ja lágádusfuolahusas dan, ahte sámi ahkeolbmo **gielalaš ja kultuvrralaš vuoigatvuodát** ollašuvvet.

- Buori divššu ja fuolaatnima ulbmilin lea, ahte sápmelaš ahkeolbmuid iežaset giella ja kultuvra váldojuvvo vuhtii buot dikšun- ja fuolaatnibálvalusain.
- Sámi boarrásiidbarggu áššehas veadjá buorebut dalle, go bálvalusat ollašuvvet sámiid árvvuid mielde ja sámegillii.

Sámi boarrásiidbarggu bargoneavvolodá lea dahkkon veahkkin bargiide, geat barget sámi ahkeolbmuiguin. Sisdoallu vuodđuduvvá oalle guhkás vásáhusaid bokte ožžojuvvon dihtui, mas áššedovdin leat doaimman sámiid ruovttuguovllu sámegiela sosiála- ja dearvasvuodásuorggi bargit.

Bargoneavvolodá vehkiin

- Sámegiella ja kultuvra bohtet oinnolažžan dikšunbarggus. Iežas duogáža mearkkašupmi ja dikšunbarggu kvalitehta bohtet čielgasabbot ovdan.
- Bargit váldet buorebut vuhtii sámi ahkeolbmo dárbbuid ja áššehas oažžu vejolašvuoda váikkuhit iežas dikšui ruoktobálvalusas, bálvalusássamis, beavttálmahtton bálvalusássamis ja lágádusdivššus.
- Bargit ožžot geavattaš rávvagiid, ávžžuhusaid das, mo sápmelaš ahkeolmmoš sáhtá seailuhit ja bajásdoallat iežas giela, kultuvrra ja identitehta.
- Rávagirjjáža vehkiin bargoservošii boahtti bargi sáhtá álkket oahpás mahttit bargui.
- Oažžu álkket ja johtilit áddejumi das, maid sámi boarrásiidbarggu bargobáikkis oaivvilda.
- Sámi ahkeolbmo ja su oapmahaččaid váikkuhanvejolašvuodát dikšui buorránit.
- Guhtege logu buhta lea sámiid ruovttuguovllu boarrásiidbarggu guoski diehtu ja rávvagat. Lassin lea sadji, masa guđege bargobáikki meannudanvugiid sáhtá dievasmahttit.

Ulbmilin buoridit sámegiela ja kultuvrii vuodđuduvvi bálvalusaid kvalitehta, váikkuhahttivuoda ja oažžuma

SÁMI BOARRÁSIIDBARGGU BARGONEAVVOLOĐÁ

- *Mo doaimman, go áššehassan lea sápmelaš ahkeolmmoš?*

Sámi boarrásiidbarggu bargoneavvolodá temát

1. Kulturduogáš

- Sámit eamiálbmogin
- Sámegiela ja kultuvrra mearkkašupmi buresveadjimii

2. Eallinhistorjá, eallineavttut ja vuorrováikkus

- Sápmelaš ahkeolmmoš – bearraša resursan
- Muittašeapmi, máidnasat, mitalusat ja luodit

3. Luhtolaš gaskavuoda huksen

- Sámi háleštankultuvra ja gulahallanvuogit
- Sámiid dábiid, vieruid ja meannudanvugiid vuhtiiváldin

4. Árggas ceavzin ja doaimmanávccca ovddideapmi

- Sámi eallinvuogi ja jahkodatjodu vuhtiiváldin
- Muitobuoalmasa vuhtiiváldin
- Veajuiduhtti bargovuohki
- Dearvasvuoda ja buorredili ovddideapmi

5. Sápmelaš ahkeolmmoš boarrásiidfuolahusa áššehassan

- Bálvalusdárbbu čielggadeapmi
- Dikšun- ja bálvalusplána
- Ruoktodivššu áššehassan
- Sirdáseapmi ruovttus bálvalusássamii /lágádusdikšui
- Beavttálmahtton bálvalusássama /lágádusdivššu áššehassan
- Osku, jápmin ja morašbargu

6. Sosiála- ja dearvasvuodafuolahusa bargit

- Sámegiela geavaheapmi
- Bargi oahpasmahttin, rávven ja doarjun
- Sosiála- ja dearvasvuodafuolahusa bargiid ovddasvástádus
- Bálvalusain diediheapmi

Luhtolaš gaskavuoda huksen

Bálvalusplána

- duogášdiehtoskovvi
- áddehallan ahkeolbmo eallinbálgá loahppaáigodagas
- diehtu bálvalusfálaldagas ja luohttámuš dasa

Dili kárten

- duogášdiehtoskovvi (mielddus 5)
- áššehasa iežas kaleandar
- váldojuvvojit vuhtii fysalaš biras, sosiálalaš gaskavuodát dearvasvuodadili lassin
- soahpamušat meannudan- ja doaimmavugiin

Váttisvuodaid ovdanbuktin

- áican buot áiccuiguin
- áššit eai daddjo njuolga
- áican, goas váttis áššiid sáhtta váldit sáhkii
- garvvašandajaldagaid geavaheapmi
- áiggi addin váttis áššái
- guorahallanáigi ja smiehttan
- fuola gáidadeapmi

Aktiivvalaš, roahkkadis, ládis, liggosis gulahallan sámegillii

Ságastallan doaimma oktavuodas.

Álkkit hállat seammás

go dahkko juoidá.

Káfestallan ja boradeapmi.

- luohttámuš eallima johtui ja lunddolaš gaskavuodta jápmimii
- kriisa- ja morašbargu
- maŋjedikšu

Oahpásmuvvan

- ráfálaš deaivvadeapmi
- giedas dearvvaheapmi
- hálešteapmi
- áigi oahpásmuvvamii ja gaskavuoda huksemii
- sámekultuvrii árvvusadni gaskavuodta

Ánssášuvvon luohttámuš

- eakti mieldeleahkin
- aktiivvalaš, rabas guldaleapmi ja válmmašvuodta gullat buotlágan áššiid
- báldalagaid hálešteapmi
- áššit ovdan máidnasiid bokte
- máidnasa sisdollui gullevaš oahpahus